

Domme.

Fra norsk retspraksis.

Den norske straffelov indeholder i § 65 en bestemmelse om ubestemte straffedomme, som for første gang kom til anvendelse i straffesaken mot Elias Tønnesen, behandlet og paadømt ved lagmandstinget i Drammen 17 mars d. A.

Den omstændighet, at der ikke tidligere har været reist spørsmål om anvendelse av denne bestemmelse, skjont loven nu har været i kraft i over 9 aar, er egnet til at vække opmærksomhet, og har været gjenstand for kritik, som bl. a. kom til orde paa det sidste norske kriminalistmøte (se nærværende tidsskrifts 1 aargang side 165 o. flg.).

Den nu paadømte saks omstændigheter er i korthet følgende.

Nat til 5 oktober 1913 blev der begaaet indbrud paa Gulskogen jernbanestation i Skoger og stjaalet en hel del forskjellige gjenstande, hvoriblandt frimærker og penge til et beløb av ca. 1200 kroner. Der var ved tyveriets forøvelse benyttet dynamit, idet dermed døren til et jerpengeskab var blit sprængt op.

Nat til 6 s. M. anholdtes forannævnte Elias Tønnesen av lensmanden i Asker paa vei til Kristiania.

Han fandtes i besiddelse av en væsentlig del av kosterne fra tyveriet og avgav strax tilstaaelse.

I en av hans lommer fandt man en med 3 skarpe patroner ladet Browningrevolver, som det senere blev oplyst, at han havde med sig, da han begik tyveriet. Ved anholdelsen, hvorunder Tønnesen gjorde stærk motstand, gjorde han dog intet forsøk paa at benytte revolveren.

Der reistes tiltale mot ham ved lagmandsret for tyveriet, men før saken kunde behandles, brøt Tønnesen sig ut av Kristiania Kreds fængsel, hvor han sat arresteret. Han var paa fri fot fra 4 december 1913 indtil i slutningen av januar d. A., da han blev anholdt i Sverige. Han var ved anholdelsen i besiddelse av gjenstande, som var stjaalet nat til 5 december 1913 fra en villa i nærheten av Kristiania, hvor tyven var kommet ind ved at slaa itu en vinduesrute, og nat

til 22 december næstefter fra Døle jernbanestation i Skjeborg, hvor tyven var kommet ind ved at bore ut dørlaasens slutstykke av dørkarmen. Utbyttet av tyverierne var temmelig ubetydelig. Han tilstod begge tyverier for politiet.

Ved anholdelsen i Sverige fandtes han i besiddelse av dynamit, som han endnu ikke hadde faat tid til at bruke.

Tiltalen blev nu utvidet til at omfatte ogsaa disse tyverier.

Tonnesen, som er født 24 januar 1888 og utdannet som boddtker, er tidligere straffet flere gange:

1. D. $29/10$ 1904 blev han idømt 120 dages fængsel paa sædvanlig fangekost for 27 indbrudstyverier, 1 indbrud og 3 forsøkte indbrud. Ved fængselseskapets hjælp blev han kort efter straffens utstaaen sendt over til Amerika, men i mai 1904 blev han truffet paa kaien i Stavanger, og anga da, at han ikke hadde faat tillatelse til at komme i land i Amerika, hvilket næppe var stemmende med sandheten. Allerede 29 s. M. blev han anholdt for nye forbrydelser.

2. D. $11/7$ 1905 blev han for 1 indbrud og to indbrudstyverier idømt 9 maaneders fængsel, avsonet fra $23/7$ — $27/12$ 1905, da han løslotes paa prøve. Reststraffen blev avsonet fra $16/2$ — $16/5$ 1906, fordi han hadde forladt det ham anviste opholdssted uten underretning til politiet.

3. D. $29/1$ 1907 blev han for 7 indbrudstyverier idømt 1 aars fængsel og 10 aars tap av retten til tjenestgjoring i rikets krigsmagt. Under varetægtsfængslingen romte han, men anholdtes igjen. Straffen var udstaaet $18/1$ 1908. Den $25/11$ s. A. blev han paany arresteret, men romte $8/5$ 1909 og blev anholdt igjen i Sverige i juni 1909.

4. D. $10/12$ 1909 blev han for 3 fuldbyrdede indbrudstyverier, 1 forsøgt indbrud ved hjælp av dynamit samt vold mot offentlig tjenestemand idømt $3\frac{1}{2}$ aars fængsel, avsonet fra $11/12$ 1909 til $10/6$ 1913 i bodsfængslet. Under opholdet i bodsfængslet foretok han flere dristige flugtforsøk.

I den tid han mellem de forskjellige fængselsophold var paa fri fot, hadde han vistnok ikke arbeidet, naar undtas at han en 3 maaneders tid var tilsøs. —

I lagmandsretten erkjendte han sig skyldig i de indbrudstyverier, han var tiltalt for, men bad sig fritat for at avgi nogen forklaring. Han blev specielt spurgt, om han kunde opgi et eneste sted, hvor han hadde arbeidet i den tid han mellem sine fængselsophold hadde været paa fri fot, men nægtede at forklare sig herom.

I forbindelse med spøragsmaalene, om tiltalte var skyldig

i de tre av ham tilstaaede indbrudstyverier, blev der forelagt lagretten et spørgsmaal om, hvorvidt tiltalte som skyldig i flere fuldbyrdede eller forsøkte forbrydelser straffbare efter straffelovens § 261 (grovt tyveri) i betragtning af forbrydernes beskaffenhed, den drivfjær, som for samme ligger til grund, eller det sindelag, som gjennem dem aabenbarer sig, maa anses særlig farlig for samfundet eller for enkeltes liv, helbred eller velfærd — overensstemmende med strfl.s § 65. Med mere end 6 stemmer (5: med det til en fældende kjendelse nødvendige antal stemmer) besvarte lagretten spørgsmaalet med ja.

Retten erklærte sig enig med lagretten, idét den begrundet sin tilslutning til dens avgjørelse dermed, at den ansaa tiltalte som en professionel indbrudstyv, som ved utførelsen av sine forbrydelser anvendte dynamit, likesom den ogsaa la vægt paa, at tiltalte under utførelsen av tyveriet paa Gulskogen jernbanestation havde med sig revolver og skarpe patroner.

Dommen lød paa, at tiltalte for indbrudstyveri idømtes 5 aars fængsel, hvorhos det tillike bestemtes, at domfældte kunde beholdes i fængsel, saa længe det fandtes fornødent, dog ikke længere ut over den fastsatte straffetid end det 3-dobbelte av denne.

Til belysning av dommens indhold hidsættes efternævnte bestemmelser i fængselsloven av ¹²/₁₂ 1903:

§ 24. Den, som er dømt efter straffelovens § 65, bliver at løslate paa prøve ved utløpet av den i dommen fastsatte straffetid, saafremt det da antages uten særlig fare at kunne ske. I modsat fald kan han istedetfor at beholdes i fængsel overflyttes til tvangsarbeidshus. Ved utløpet av hvert følgende aar bliver spørgsmaalet om løsladelse at tage under fornyet overveielse.

Løsladelsen bliver endelig, hvis den løsladte ikke inden 5 aar besluttet innsat paany eller paagripes. Straffen anses i saa fald utstaaet fra den tid, da han er løsladt fra fængslet eller fra tvangsarbeidshuset, om han er overflyttet til saadant. Under enhver omstændighet skal endelig løsladelse finde sted ved utløpet av de i straffelovens § 65 sidste led opstillede frister.

§ 25. Beslutning om løsladelse paa prøve og fornyet innsættelse fattes av den myndighet, kongen bestemmer. Indtil spørgsmaalet om gjeninnsættelse er avgjort, kan paa talemyndigheten lade den løsladte paagripe. *L. T.*